

**2022,
aprilie**

ISSN 2345-1556

**Fondată
în 1992**

Nr .4 (87)

Micșuț, Prinț,

**Mihaela MAEVSCI:
„Cântecul este viața mea”...**

PAGINA CERCETĂTORULUI

Trei proiecte grandioase cu numele de „Micul Prinț”

Voluntarii de la Organizația Mondială a Copiilor Talentați (OMCT), primul ONG internațional cu statut la Consiliul Europei (2001-2017) și cartierul general la Chișinău, au lansat peste 100 de proiecte cultural-educative de durată (deși nu a fost finanțată niciodată de nimeni măcar pe măsura unui proiect). Printre aceste proiecte îndrăgite de lumea talentată de pe Terra, sunt și cele trei proiecte cu numele de „Micul Prinț” – prin care autorii proiectelor și-au propus să crească prinți și nu cerșetori. Totul a pornit de la *Revista „Micul Prinț”* – proiect editorial și mass media unicat, lansat în 1992 – și foarte bine cunoscut în lume. Revista „Micul Prinț” – publicație de cultură pentru tinere talente, editată de tinere talente, color, pe hârtie de înaltă calitate, pe prima copertă lansa câte un prinț, pe coperta a doua - câte o prințesă din diferite țări. Pentru a selecta un Colegiu de Redacție unic, ca și revista, – în fiecare duminică autorii proiectului se deplasau (împreună cu o echipă de la Compania Teleradio-Moldova) în câte un centru raional, unde se adunau tinere talente din toate localitățile acelei regiuni, care recitau din marea poezie a literaturii române, dansau, cântau sau își prezentau talentul la câte un instrument muzical: pian, chitară, saxofon, fluiet, vioară, nai, trompetă...

Așa s-a născut în 1993 Festivalul Concurs Internațional al Talentelor Lumii „Micul Prinț”, care în acest an își desfășoară ce-a dea XXX-a ediție. Pe cele mai de prestigiu scene din țară s-a desfășurat Festivalul festivalurilor: Palatul Național „Nicolae Sulac”, Teatrul de Operă și Balet, Palatul Republicii, Casa Radio, Teatrul „Mihai Eminescu”, Teatrul Verde, Filarmonica Națională „Serghei Lunchevici”, Palatul Copiilor (București), scena de la Cotroceni etc. Nimeni nu se întreba cine și cum organizează aceste scene de prestigiu, cât costă ele, cât timp și câtă sănătate cheltuie poeta Renata Verejanu pentru a vinde biletele și a plăti aceste palate nespuse de costisitoare. Dar ținea cu tot dinadinsul să scoată aceste tinere talente pe scene de

prestigiu, de pe care să nu vrea să coboare. Așa a perseverat cultura românească în anii 1992-2002. Apoi au pornit de la *Micul Prinț* și alte concursuri. Oricât de mult nu ar fi ținut spectacolul de gală – și peste 3 ore – decernarea premiilor nu cuprindea toți participanții din țară; astfel s-a născut cel de-al treilea proiect cu numele de *Micul Prinț* – *Balul „Micul Prinț”*, 2010, prima ediție dedicată Aniversării de 60 ani de la fondarea ONU.

Toți cei care au fost lansați de Revista „Micul Prinț”, de Festivalul „Micul Prinț”, de Balul „Micul Prinț” – își amintesc de cei care i-au lansat?

Daniel Verejanu

„Iubirea pe toate le vede”

Prin sărutul nostru

Prin sărutul nostru se revarsă râul,
se coace grâul...
Și lumea aceasta
A veacului în care trăim
cu visul ei, cu libertatea,
cu prezentul...
trece prin sărutul nostru...
Pe-alături, încetul
timid și cuminte ca un câine de casă
Prin sărutul nostru tumultul nu lasă
Străinii să vină, să intre,
să ceară, să deie...
Și nu e tumult - o clipă maree...
Un ochi de femeie
atât de fierbinte, că nici umbră
nu poartă...
Prin sărutul nostru viforul se-arată
cu strigăt, cu ceartă,
dorind să ne despartă...
Poate nu e vifor... poate un tânăr,
poate o fată...
Dar clipa ne salvează,
când prin sărutul nostru o mamă
alăptează
copilul... și dau în floare cireșii,
și dă în floare crinul...
Cascadele, în strigătul lor,
sărutului se-nchin...
Și nu e sărut - e cerul senin...

1977

Mi-i zâmbetul

Mi-i zâmbetul văzduh de primăvară,
stins
În culorile după-amiezii, line...
Știutor al tuturor graiurilor, înadins
Brațele tăcerii le strângi lângă tine.
Și doar zâmbetul, ca un steag de
glorie
Alunecă pe claviatură - pe ora ta
Și sfarmă desigur ninsorii:
Respinge din vârstă singurătatea.
Ți-i zâmbetul văzduh de primăvară,
lângă
Timpul ce își dezbracă mantia,
lungă –
Strigătul memoriei, ca o sirenă,
După pașii noștri se alungă.
Mă apuc îndată de brațul tău, strâns:

În invidia din jur să nu îngheț, -
Urmele noastre se transformă
într-un surâs
De care nicidecum nu pot să mă
dezvăț...

1980

Nu mi-ați făcut nici un rău

Nu mi-ați făcut nici un rău: doar
atât –
Mi-ați izgonit copilăria din sânge.
Zorii de-atunci poartă chip urât,
Inima – bătăile își frânge.
Fiecare moleculă se vrea, trăind în
societate,
Să fie adevăr precurat. Mă-ntreb,
de unde
Cruzimea ia lacheii ce-o slujesc? Ce
necesitate
Prin venele lor zilnic pătrunde?
Mi-au secerat din suflet lanul de
grâu
Un soare alb ca romanița, un soare
vertical
Trece prin ecoul groaznic,
în scrum până la brâu,
Crezând că fumu-acesta e fum
industrial.
Literale n-au putere să se țină-n
cuvânt:
E anotimpul, când rugina nu roade,
plânge...
Nu mi-ați făcut nici un rău, doar
atât:
Mi-ați izgonit copilăria din sânge.

28.06.80

Licărire

O lumânare-n beznă e glasul tău
când pleci.
Răsufletul râde în hohote lungi,
înadins.
Vorbele de care te-mpiedici și nu le
ridici
Coboară tăcute la alții în vis.
În scoica zilei ceasornicul mai bate
Ori potcovește un cal cineva
Să poată trage trăsura vremii
Până dincolo de bătrânețea ta.
(Timpului arunc grăunțele grijilor,
Vezi să nu vină cocoșul din ograda
vecină –
Îl știi întărâtat de demult –
Și să facă din ele un pumn de făină.)

Drumul rămas – această glumă, în
treacăt
Până-n mirarea ta, și-napoi,
Seamănă cu o licărire, îndepărtată,
Din pragul nemorții spre noi.

1.06.80

Risipa cea mare

Dezichilibru total, scuze...
Semnul crucii prins între buze...
Provincii înmulțite, monotone
În propriul gând - zone
Interzise, poliție națională -
Soartă fatală...
Se contrazic umerii între ei,
Bărbătește înghit noduri, sătule,
Amurgul la preț redus impus
În fiecare individ să urle.
M-am smuls pe mine din mine
însumi,
M-am sădit în timp - un copac:
Crengile mi le-au tăiat de foc,
Din trup mi-au făcut capac...
La fântână sau la sicriu? –
Numele tău pe inimă mi-l scriu...

1985

Renata Verejanu: „Ofranda omeniei”

„Timpul nu mai avea răbdare cu noi” și... Cartea Renatei Verejanu a ajuns la mine; mai târziu, poate, decât ar fi trebuit, primind-o ca pe un dar prețios de la Poeta însăși. Dar spune o vorbă înțeleaptă: Dumnezeu amână anumite lucruri, din motive numai de El știute, însă nu le trece cu vederea.

Am avut bucuria să descopăr în cartea „Ofrandă Omeniei” un poet cu un timbru specific și un mod propriu de a pune în relație cuvinte ce nasc imagini poetice inconfundabile... Poezia Renatei Verejanu este un fel de „exprimare necesară” condiționată de sinele ei profund. Poeta și-a conturat în timp stilul „la limita dintre trup și lume” (Roland Barthes, „Gradul zero al scriiturii”), pentru că poezia ei se naște direct din confruntările cu sine, cu lumea și cu Timpul în care trăiește.

Textele ei au nuanțe vădit expresioniste, rămânând fidelă acestui mod de exprimare poetică de-a lungul întregului destin zidit pe altarul Poeziei. Cuvintele sunt parcă smulse din rărunchi, lirismul ei este marcat de ardere și, în același timp, de candoare. Scrisul ei este asemeni unui dans sfâșietor: „mi-au rămas în ochi doar fulgii, dansul lor urcat în sus / și mă simt în toate-nvinsă, / dar supusă nu pot fi- / sunt datoare c-o iubire / clipei în care voi muri.”

Vocea ei lirică iese la iveală în confesiuni nu lipsite de note specifice poematice feminine, dar timbrul îi este ferm și convingător în rostiri directe, unorii tăioase, unde se confruntă „beznele” sufletești și „lumina”: „un palid

„Doar cuvântul, ca un sălbatic vifor obosit”

„Spre casa poetului frumusețea-și duce dansul...”

(«Al cincilea anotimp, nemurirea”, Renata Verejanu)

sărut, cules de pe sute de cruci - / la tronul tău am acces, / deși, mereu îmi încurci... / dansez la miez de noapte / cu îngerul meu păzitor, / câte o gură îmi scoate din sângele, azi, roditor...”

Crucea, îngerul, simboluri consacrate ale artei universale, devin în poezia Renatei Verejanu imagini ale unui dialog intim cu sinele adânc, esențializând limbajul poetic prin aducerea a ceva nou, puternic individualizat, printr-o logică poetică specifică doar ei. Cenușa, hora, brațele, palma, ninsoarea, surâsul, lacrima, beznele, furtunile, cercul, scoica, oglinda, Palma lui Iisus sunt doar câteva simboluri care îi conturează universul stilistic, lumea poeziei Renatei Verejanu.

Obsedante sunt beznele și furtunile, zilele destrămate, anotimpurile netrăite, secunde, coborâtoarele cărări: „geaba-mi semănați cenușă peste șoapte”; „tu, omule, cu destinul tuns chilug / și zilele destrămate până la secunde, / te spintecă lăuntric un țipăt prelung - / dar cine-l aude? [...] brațele de ceară într-un cerc restrâns - / mai încing un dans ca pe un oftat: / viața mi-e durerea după care-am plâns...”; „furtunile, cândva poruncitoare, oprite în caiți, îmi răsfoiesc minutele, / de nepătruns arcade... „Minutele, secunde, multiplicare în „corpul” ei, sunt veacuri: „și se strâng secunde în șoapta-mi melopee”, „de-ai fi ecou, te-ai răspândi, când treci- / al groazei strigăt cu chip de femeie”... Imagini auditive copleșitoare care mă duc, involuntar, cu gândul la „Strigătul” existențialist al lui Edvard Munch.

Lacrima și lumina, aripa și copi-

lul, sufletul-nai crează în poezia ei un contrast benefic beznelor și furtunilor; sunt cuvinte - oglinzi, în care se reflectă tandrețea și mângâierea, zborul și visarea: „se vârcolea lumina în ochii mei, deschis / de ură și de spaimă în viață m-am dezis”; „în ochii mei amiezile coboară / și vede lumea cum înfloresc priviri / un dor enorm de veacuri mă omoară / cu-arome ne-ntâlnite nici în trandafiri, / și doar cuvântul, pe buze reținut, ca un sălbatic vifor obosit...”

Poeta își concepe lirismul ca pe un act de purificare, o remodelare a lumii concrete, în care „mai băntuie omul obtuz”, „ochiul lui plictisit”, ce „foarfecă” al ei destin: „cruzimea-i ca și un fier de călcat: netezește toate părerile, trece tăcut peste ele, într-o brazdă proaspătă, de rouă salvat; / adevărul nu se dă hăcuit în surcele [...] / cruzimea-i ca și un buldozer modern: îți lățește țeasta, și gata... „ În fiecare alternanță de sunete obsedante „bântuie” parcă vina și zbuciumul pentru copilul din ea, cel care se vrea răzbunat într-o poezie: „în umbra tăcerii acum odihnesc, / ridicându-mi le-neș pleoapele pline / de ochiul tău, pe care nu-l găsesc / și nici el să mă caute nu vine... / încerc să mă apropiu, și să rămân / de mine însămi alături mai mult - / mă-nțeapă gândul la care nu țin [...], / mă străbate cu gerul lui acel glas; / care altădată era vorbă lină... / de ce-ai îmbătrânit așa, de ți-a rămas / și cea din urmă iubire străină?”.

Dintre toate zeitățile feminine de care este populată simbolic arta universală și națională, străbate cu o forță vie în cuvântul rostit și scris de Renata Ve-

Renata Verejanu: „Ofranda omeniei”

rejanu, spiritul luptător al frumoasei și neînvinsei Tomiris, îndepărtata regină a strămoșilor noștri geto-daci. (Poate că Tomiris, regina massageților, ar fi rămas necunoscută pentru cultura europeană, dacă nu ar fi reușit să-l învingă pe Cyrus cel Mare, regele perșilor, în anul 529 î.Hr. sau 530. Cyrus se numea Kurus, Kiros sau Keyhusrev, în limba persană veche - farsî. El a domnit în perioada 576 - 529 î.Hr. A pus bazele Imperiului Persan și a fondat dinastia Achaemenizilor. Ca un Baiazid al perșilor, el a cucerit Regatul Mezilor, Regatul Lydia și regatul Noului Babilon. A unit cele două regate iraniene. Cyrus voia să cucerească și Egiptul, și poate că l-ar fi cucerit, dacă nu ar fi existat regina geto-dacilor Tomiris, vestită prin frumusețea ei morală, curajul și credința nestrămutată în ideea de libertate. „După ce a obținut această victorie și după ce a luat așa de multă pradă de la dușmanii ei, regina Tomiris a trecut spre acea parte din Moesia, care acum se numește Scythia Minor, un nume care vine de la Scythia Mare, și a construit cetatea Tomis pe țărmul moesian al Pontului, după numele ei”. Așa scrie istoricul Jordanes (Iordanes) pe la anul 551 d. H., în lucrarea “Getica sau Despre originea și faptele geților”.)

Am folosit, cu bună intenție, un citat mai lung dintr-un articol al meu despre Tomiris, regina daco-geților, din motive lesne de înțeles, pentru cei care îi cunosc spiritul luptător al omului și poetului Renata Verejanu: „umerii care n-au îngenunchat și n-au coborât în vorbăraia de la subsol”; „guri

desfrânate - răni pline de licoare, lăsați-mi mândrii umeri, întorși azi de la mare / să traverseze veacul [...] / prunci crească-n sărbători [...] / în băile de sânge e mare adunare: se hotărăște cu vot unanim (acum la modă e să fii cu toții), / pe care să-l decapităm, pe care să-l renumim, / și cui îi forfecăm firul roșu al sorții..”

Poezia Renatei Verejanu e o nostalgie după „anotimpurile netrăite”, o „foame” și „sete” după timpul sacru, la care au acces doar Zeii și Poezii: „Într-o zi, când nu veni nici un prieten, / Și eu nici la unul nu m-am dus- / În suflet mi se făcu foame și sete / de vârsta care nu mi-e de ajuns.”

Obosită de „veacul, când nu veni nici un prieten”, „pălmuită îndelung” de „anii vârstei” ce nu îi sunt de-ajuns, își caută „necercetat și întreg”, de parcă l-ar căuta pe Dumnezeu însuși, „anotimpul fără ură”, care „în sângele omului își ascunde chipul, și, inima, cât de bogată-i, o întreabă...”.

Ea caută și găsește în rostirea poetică ieșirea din propriul destin uman, viscolit de neliniști, unde „nu mai încap în propriul său trup”, „unde vorba-i strâmtorată între rude”, zindindu-și, astfel, un alt trup, din Lumină și Cuvânt: „Femeia ce nu-ncap în propriul său trup / și nici o toamnă rostul nu-i va țese, / din vorba mea, ce viscole mi-a rupt? - / vioaie, către lume, zilnic iese./ dezbracă de pe umeri nopțile uitate, / un vechi ecou din ochii plini, cobor, / o, ziua ei, închisă în cetate - / nescărșită-i aripa, lăsată de cocor. / aromele pe gura-i aprinse zări adună / și zdruncină din neguri întinsuri sufletești - / încâl-

cit în vise, timpul mă sugrumă / lăsându-mă cărare dorinței omenesti...”.

Timpul este marea ei provocare, o confruntare a secundelor cu nemurirea, o risipire a trăirilor sufletești în lumina din zori: „palmele, peticite cu zori / așteaptă un fulger să le aprindă surâsul...”. Ea crede în „cel de-al cincilea anotimp - nemurirea - lipsit de lacrimi, de gând, dezvelind în inimi o livadă, un râu... niciodată un zid”, crede în „al cincilea anotimp, din care nopțile, una câte una, vor să cadă.”

Poezia Renatei Verejanu este o voce distinct configurată în peisajul literar aflat la trecerea dintre două milenii, individualizându-se prin trăiri autentice, culoare, expresivitate și vigoare. Crezul poetei rămâne Omenia: „Poți fi ninsoare. Pulbere fină. Rouă. Târâtor ca omida. Atom așipit [...], / Poți fi ochiul al treilea, / roata a cincea - / cum ți-i comod surâzând tăcut [...]; «tu, preocupat de tainice treburi, străbați - / toamnă ploioasă, prin glasul de copil... / și se rotește cântul vieții, vertiginos mânat...”

Ninsorile, pulberea, roua, atomii, toamnele ploioase ale Renatei Verejanu sunt emoționante și polivalente. Poeta se joacă cu sensurile lor, se bucură, dar și suferă în veacul în care poți fi... „ochiul al treilea” sau... „roata a cincea”... Dar tot cu ele, cu ninsorile, roua și toamnele ei metaforice, își măsoară rodul scrisului, fierbințeala patimii, puritatea intenției; cu ele ne cucerește pe noi, cititorii.

Dr. Veronica POPA,
Cahul, 2014

Romeo Tarhon, Seniorul Poeziei Patriotice

Înger fără nume

Spune povestea, spun și eu
Cum, până să se nască,
Pruncul cel Sfânt, lui Dumnezeu,
Din lumea lui pruncească,

Așa-i grăi: - Tătânule,
Curând voi merge-n lume
Și-s mic și-s multe ce nu le
Voi ști și viața cum e...

Ce mă voi face, sunt fragil
Și cine să m-asculte?
Lumea e mare, eu copil,
Pericole sunt multe...

- Făt drag, pe când vei fi un pui
De om cu rost și plângeri,
Ți-am destinat, dureri să-i spui,
Un înger dintre îngeri...

- Dar, Doamne, limba grea de om
N-o știu, nici înțelege-a
Gândirii-i taină... Prinde-vom
A îi deprinde legea...?

- Nu-ți fă tu, făt, griji pentru voi,
Căci îngerul ce-ți fi-va
Ca umbra-n umbră la nevoi,
Al limbii tâle îl ști-va,

Romeo Tarhon, poet, jurnalist, editor, activist civic... Autor al zeci și zeci de cărți/volume de poezii, publicistică și romane... E imposibil să scriu aici și acum o Monografie „Romeo Tarhon”, Om al Cetății care-și adoră neamul, patrimoniul cultural, țara, istoria... cum la puțini le este dat. Premiul „Seniorul Poeziei Patriotice” – acordat la Chișinău, la Gala Premiilor Uniunii Internaționale a Oamenilor de Creație - e cea mai corectă apreciere.

Vom adăuga doar atât: scriitorul român de la București are o atitudine/dragoste aparte față de românii basarabeni. Renumitul ziar „NAȚIUNEA” se mândrește cu Romeo Tarhon, un bun profesionist.
Reporter MP

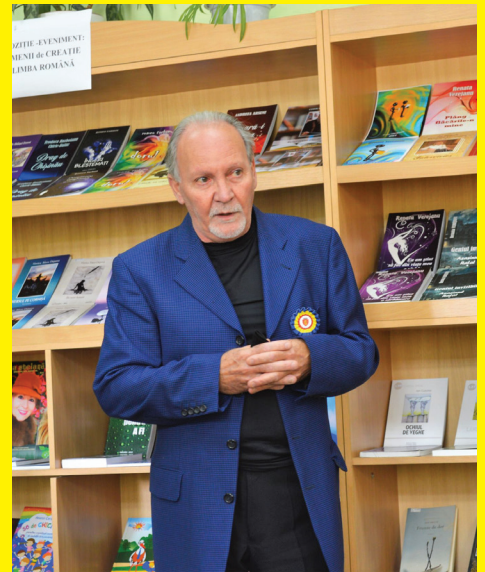
Dar și al omului rău semn,
Ori puritatea-i, daru-i...
Cel înger bun ce ți-l îndemn
Te va păzi, e haru-i!

De grija grijilor de rând
Și de-a durerii dără,
De dorul dorului durând,
De ură, furii, pâra...

La toate câte-n Decalog
Drept pildă-s sau poruncă.
Îți fi-va îngerul zălog,
Prunc zămislit de pruncă...

- Dar, cum, mă-ntreb și te întreb,
La tine m-oi întoarce
După ce firul ce-l înjgheb
Tot ghemul și-l va toarce?

Cel înger bun, copilul meu,
Îți arăta-va calea
Spre mine, pururi Dumnezeu,
Stâpân pe toate alea...!

Sară eminesciană

Urcă steaua căzătoare
La apus, în zbciumul
Unei clipe trecătoare
Lăcrimând-o buciulul...

Dincolo de deal și ramuri
Ce cu frunza bolta-nțeapă,
Ale cerurilor geamuri
Trag a nopții neagră pleoapă...

În unghere stinse-n zare
Se înstână stânele,
Cumpănele cu căldare
Răscolesc fântânele.

Peste sat, peste pășune
Ultimele paseri zboară,
Se zoresc să se adune
Pe la cuibul lor de vară.

Pe întoarceri din pădure
Unde ne-am iubit noi, dragă,
Pe tășuri de secure.
Sângele de lemn se-ncheagă...

Romeo Tarhon, Seniorul Poeziei Patriotice

Voi, poeți...

Voi, poeți din cărți de școală,
Ați lăsat în urma voastră
Însăși Poezia goală
În suplețea ei măiastră,
În trupețea-i necarnală...

Cine să se-nvrednicească
Fără har, fără simțire,
Fără slovă românească,
Să mai scrie cu iubire
Tragedia eminească?

Cine, Doamne, să mai facă
Din cuvântul frânt cuvântul
Ce ni-i drag din piatră seacă,
Ce ni-l bate-n clopot vântul,
Ce-l dezlăcrimăm să treacă ?

Cine, oare, să mai ducă
Și să lepede când duce
Fără case și ulucă
Satele, și fără cruce,
Când de lacrimi se usucă?

Cine, frate, soră, cine,
Mamă, tată, fii și fiice
Ne mai ține și vă ține
Să nu facem cum se zice:
Toți la rău, să fie bine!

Cine crede că-ndura-vom
Ce nici câinii nu îndură,
Câtă vreme mai dura-vom
Pumnul strâns pe piept și gură
Și în gând doar înjura-vom?

Cine-a morții grea cămașă
Din ușoare albe fire
Va-mbrăca, ce lume lașă
Îi va hotărî pieire
Înelindu-l într-o fașă?

Cine, cine, oare cine
După veacul de risipă,
Ar putea să mai aline
Precum voi, poeți de-o clipă,
Tragedia care vine...?

Cine să se-nvrednicească
Fără har, fără simțire,
Fără slovă românească,
Să mai scrie cu iubire
Tragedia eminească?

Voi, poeți din cărți de școală,
Ați lăsat în urma voastră
Însăși Poezia goală
În suplețea ei măiastră,
În trupețea-i necarnală...

Cuvântul de după Cuvânt

Nu vă apucați să scrieți trist,
bacovian, funest..
Azi mai nimeni nu suportă al
durerilor incest..
Scrieți roz, cu-fără-rimă iambi,
dactile și trohei,
Emineștii vremii noastre sunt doar
epigoni și ei..

Cu franțuzii și păgânii mai demult
am insprăvit,
Doar cu slavii și ovreii încă nu ne-
am lămurit..
Azi mă fac cu tata frate și cu veri
de-orfelinat,
Și cu dracul mă fac frate, dar cu
frații mă desfrat...

Nu că simt sau vreau aceasta, dar
așa suntem setați
De-ale iudelor cohorte, trădătorii
cei trădați
Tălharind prin legi iisuși: robii
foamei mulți și drepti,
Descarnându-le cultura,
răstignindu-i pe-nțelepți.

Ci mulțimile de-a valma otrăvite cu
minciuni
Încă speră și disperă în măcar două
minuni:
Dumnezeu să reîmpartă lumea în
săraci săraci,
Și săraci numai cu duhul, surzi și
muți la cel cornaci,

Iar o doua alta nu e decât pacea pe
pământ,
Un mileniu-n care omul sieșii își va fi
Cuvânt...

Și Cuvântul se va face hrană gurii
dar și rod
Sufletului ce ne este dat să-l dăm din
plod în plod...

Și ca ei, de bună seamă, sunt și eu un
minim mim
Și încerc din vechi și sacru să
înstihui, să înrim..
Ci scoțând piatră din glodul
drumului cel vechi însum
Un drum nou pavat cu umbre peste
încolbatul drum...

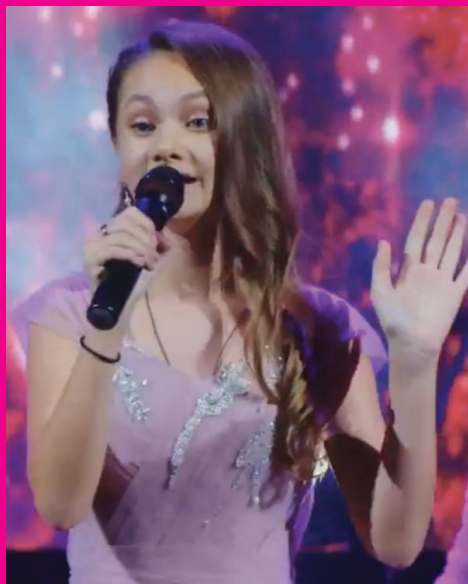
Să nu faceți judecată din al harului
destin,
Care este... ori nu este... Stihurile
curg și vin
Nu cum mintea ne zorește în ambiții
și nărav,
Ci cum harul osândește trupul și așa
bolnav...

Și când vin, vin să rămână, în mental
să le imprim,
Vin din stocul fără normă să le-nritm
și să le-nrim,
Din comoara nepăzită din seifuri,
conturi, bănci,
De la Dumnezeu dictare spre țărani
și spre țărănci,

Spre români cu vorbe simple și spre
simpli cărturari
Ce păstrează limba pură în registru-i
de zidari
Ce-au zidit altar de doină, de baladă
și poem
De se tem și anglofilii și latinii toți se
tem...

Mihaela Maevschi

Mihaela Maevschi:

„Cântecul eate viața mea”

Mihaela Maevschi e un bujor de fată din clasa a VI-a, din orașul Drochia, de la nordul Moldovei. A descoperit Festivalul-Concurs Internațional al Talentelor Lumii „Micul Prinț” pe când încă nu mergea la școală. În 2021 obține Premiul I, la Secțiunea „Vocal”, aceasta a motivat-o să participe la mai multe concursuri naționale și internaționale.

Azi Mihaela Maevschi susține: „Marea mea dragoste e cântecul și părinții. Visul meu este să ajung pe scenele mari și să cunosc oameni de creație: poeți, compozitori, interpreți talentați. Talentul se moștenește de la bunici!...”

Tinere Talente

Festivalul „Micul Prinț”

ediția a

XXX-a

Chișinău, Moldova, 2022

Eugenia Zabulica

Eugenia Zabulica, poet și traducătoare, o viață a fost profesoară de limbă și literatură franceză, bucurându-se de succesele a sute de liceeni din capitala de nord, orașul Bălți.

Azi se bucură de nepoței săi care o inspiră să scrie poezii pentru copii. Este autoarea a câtorva cărți de poezii pentru adulți și copii cu care a obținut premii la festivaluri de anvergură.

Este membru al Uniunii Internaționale a Oamenilor de Creație.

La cules cuvinte

Din privirea-ți blândă, caldă,
Am cules mii de cuvinte
Ce în sufletu-mi se scaldă -
Altarul de doruri sfinte.
Lin, din cer, splendoarea Lunii
Se așterne-n ochii tăi,
Extazând gânduri nebune,
Rătăcite printre văi.
Valuri, valuri de fioruri
Zburdă oarbe prin artere,
Râvnind la înalte zboruri,
Visului meu dând putere.
Gingașa-ți dulce privire
Mă-nfioară cu-n sărut
Și m-aruncă-n amorfire,
Captivat de dorul mut.
Doar cuvintele culese
Din a sufletului taină
Împletesc versuri alese
Pentru a iubirii haină.

Ți-aduci aminte?

Prin geana vremii
mai străbat fiorii
Ce stăpâneau
întinderi sufletești
Când, mângâiați de noapte,
somonoroși ne trezeau zorii,
Mijind umil
la geamuri studentești.
Cât verde-aprins, perplecși,
revărsau zorii
În ochii tăi - comori
de catifea,
De se-aprindeau,
înfierbântați, și sorii

Când pleopa-ți ridikai
de-abia - de-abia!
Când prin văzduh-ți purtai
privirea caldă,
Prezența ta
lumină inundând
În care dragostea
mereu se scaldă,
Spre Galaxii
fiorii visului ducând.

Sufletul e o carte sfântă

Sufletul omului
e o carte,
o carte sfântă
cu un început divin,
o carte, care
cu paginile ei te încântă
când gânduri luminate
îți vin.
Unica carte
cu multe capitole
din care poți să culegi
zi de zi fiori,
sentimente, emoții
copilărești și adulte,
ascunse adânc,
de-ai dori.
E o carte de taine,

de visuri, de zboruri,
un veșnic frământ
de-amintiri,
uneori te-nfiripă
cu sfinte amoruri,
alteori te străpunge
cu-ncruntate priviri.
Cu luare aminte
să deschizi
cartea sfântă,
să te-nchini adânc
fiecărui cuvânt
și fiecărei metafore
ce te încântă
dă-i aripile fericirii
ca să zboare zâmbind.

Slavă ție, femeie!

Amurgul se-mbracă în divine culori,
Adunând razele în culcușul de noapte,
Vrăjit de chipul tău dulce, fermecător,
Sfântă femeie, zeiță cu buzele coapte.
Văzduhul se umple de aroma-ți
prezență,

Eugenia Zabulica

Urcând spre vârfuri de vise-mplnite
Pe-o șoaptă de amor, plină de
inocență,
Îmbătând duhul fiorurilor răvnite.
Se aprinde speranța în inimi zvâcninde,
Cerșind picătura unei taine sclipiri,
Care orbește mințile veșnic flămânde
De patima înălțătoarei iubiri.
Slavă ție, femeie, zeiță, mireasă,
Slavă pântecului tău roditor
Ce încolțește viață nouă, culeasă
Din misterul divinului creator.
Păstrătoare a tot ce e sfânt pe pământ
Și a flăcării sacre din vatră,
Ești, ai fost și vei fi legământ
Al iubirii eterne, tare ca piatra!

Fiică a iernii

Eu m-am născut în toiul iernii,
Atunci când geruri mari se-ncruntă,
Când ceru-nalt zăpada-și cerne,
Iar fulgii-n viscol joacă nuntă.
Când diamante orbitoare,
Cu strălucirea lor divină,
Se-alintă-n raze reci de soare
Și astrului de sus se-nchină.
În juru-mi doar halate albe
Îmi asistau taina venirii,
Pământu,-mpodobit cu salbe,
Aștepta mândru-a mea sosire.
Domnea în țară prospețimea
Peste-ocean de nestemate
Ce se-adunase din mulțimea
De roiuri de fulgi adunate.
Cu pruncu-n brațe, bucuroasă,
Pășii pe-un covor alb măicuța,
Ducând comoara sa acasă
Cu zurgălăi la săniuță.

Trosneau în sobă lemne-aprinse
Cu limbi de flacără albastră,
Tăicuța-n brațe mă cuprinse,

Azi, fiică-a iernii zvăpăiate,
Mă poartă gândul mereu-n Sus,
Rugându-mă de sănătate
Și pace-n lume, lui Iisus.

Cu ziua limbii moderne

Scumpa limbă a mamei mele
Țară - mamă, țară - soră,
Ne-ai lăsat pe mâini străine
Când ne-au smuls din a ta horă
Cei cu gânduri mii păgâne,
Care jinduiiau să are
Brazde-adânci la rădăcina
Sufletului, să doboare
Slova sfântă și divină.
Au ciuntit fără cruțare
Limba noastră cea română,
Ne-au pus sârmă la hotare
Să uităm țara blajină.
Au făcut cenușăreasă
Scumpa limbă-a mamei mele,
Frumoasă ca o crăiasă,
Izvorâtă dintre stele.
Fost-a stâlpul de nădejde
Al întregii națiuni,
Dar trecut-a prin primejdii,
Prin gulag din uniuni.
Înhămat era poporul
Prin siberii înghețate
Cu târnăcop și toporul
În omături înfundate.
Rămăsese doar cu dorul
Și cu Patria în gând,
Crunt mușca din ei fiorul
Deportărilor la rând.

Țară - mamă, țară - soră,
Brațele deschide-ți iar
Să pornim o nouă horă,
Limba s-o sfințim-n altar!
S-o cântăm în doine sfinte,
Limba scumpă-a mamei mele,
Să răsune dulci cuvinte
Până dincolo de stele!

La umbra unei dulci speranțe

La umbra unei dulci speranțe
Îngândurată stă dorința -
Să plouă mult cu toleranță
Între popoare,- ntre ființe.
Să curgă-n belșug bunătatea
Ce-și pierde sângele străbun
Printre ruine, răsturnate
De toți mancurții din tribun.
Și să răsară din ruini
Cea vorbă blândă strămoșească
Ce-o calcă haite de păgâni
Ca nu cumva să înflorească.
Să izvorască mirul sfânt,
Blagoslovind întreaga lume,
Să înceteze pe pământ
Ura, - nvrăjbind fertile hume.
Să se reverse peste țări
Izvor de liniște și pace,
De luminate deșteptări
Din somnu-n care lumea zace.
Să se-ntroneze scut credința
În sfânta milă-a lui Hristos
Și să triumfe biruința
Peste tot răul nemilos.
La umbra unei dulci speranțe
Îngândurată stă dorința -
Să plouă mult cu toleranță
Între popoare,- ntre ființe.

Anul „Mihai Cimpoi”

Un cuvânt pentru „Eminescu. Dicționar Enciclopedic”

Mihai Cimpoi are – în imaginația mea de valah – figura și semnele comportamentale ale unui răzeș din epoca lui Ștefan cel Mare. Voinic, țepăn, niciodată grăbit, cu vorba domoala, coborât – așa zice – direct din spațiul sadovenian, pare că s-a hrănit toată viața lui cu rădăcini de stejar. Ține drumul drept, pe la mijloc, și, de-i pornit într-o direcție, n-o schimbă până nu ajunge la locul convenit. Îmi place la el, între altele, că se ține de cuvânt. În țara lui Mitică, atâta statornicie nu este socotită o mare virtute. De aceea răuvoitorii noștri ne consideră oameni de vorbe și nu, cum s-ar conveni, oameni de bine. Am credința nestrămutată că Mihai Cimpoi nu-i un om de vorbe și ce promite face. Ca un țăran basarabean, hârșit de viață, stă locului și, contrar prejudecății despre adamismul nostru tradițional, duce lucrurile la capăt. Nu-i place să construiască din fuga cailor, cum spunea G. Călinescu că am fi făcut, noi, românii, de-a lungul veacurilor, și nu lasă neterminată catedrala pe care a început-o.

Am observat de mult, de când l-am citit (și am mai spus-o o dată: l-am citit pe la începutul anilor '80, când filosoful

Constantin Noica mi-a trimis o scrisoare și o carte despre Eminescu scrisă, zicea el, de un coleg de-al D-voastră din Basarabia! E interesant, citiți-l, mă îndeamnă el), am observat, zic, că, în cazul lui, catedrala pe care o începuse deja și voia s-o ducă până la acoperiș, se cheamă Eminescu. Nu este, remarc, tema lui unică de studiu, dar este în mod evident tema lui prioritară. A scris mult despre Eminescu, îndeosebi despre Eminescu ca poet al ființei, un concept care vine, prin Noica, de la existențialiștii europeni din ramura germană. Acum strânge toate cunoștințele, descoperirile, analizele sale critice într-un Dicționar enciclopedic Eminescu, reluând, dacă înțeleg bine lucrurile, proiectul lui G.

Călinescu și sintetizând ceea ce au descoperit, după momentul G. Călinescu-Perpessiciu-Vianu, eminescologii mai noi.

Este un proiect important pentru cultura română, un proiect ambițios, un proiect pe care l-au început și alți critici literari și, dintr-un motiv sau altul, l-au abandonat. Intelectualul român lucrează, de regulă, cu fragmente, se pregătește cu mare agitație pentru cursa de o sută de metri și, de multe ori, se plictisește înainte de a începe... Rareori se aventurează în cursele lungi, de fond, acelea care cer tărie de caracter, răbdare, antrenament feroce și, evident, vocația marilor construcții. Mie, unuia, îmi plac și fragmentariștii, de genul strălucitorului existențialist Cioran

la Revista „Micul Prinț”

(un spirit al sintezei), îmi plac, totodată, și marii arhitecți în critica și istoria literară, marii vizionari, spirite ale amplitudinii în ale totalității, oamenii care gândesc întregul, nu numai fragmentul, ca Mircea Eliade. Ei au devenit indezirabili în epoca structuralismului, dar au revenit în forță după ce dictatura structuralistă (cum i-a zis Roland Barthes, unul dintre fondatorii ei în literatură) s-a încheiat.

Mihai Cimpoi, autor al unei Istorii a literaturii române basarabene, publică acum acest dicționar enciclopedic eminescian, pornind de la biografia poetului și ajungând la mitul poetului. În acest spațiu critic vast intră, constat, conceptele, stilurile literare ce se pot regăsi în opera lui Eminescu (operă, la rândul ei, de

întâlnire și sinteză a marilor curente filosofice și literare din veacul său!), sunt definite, apoi, limba și stilul eminescian și, într-un compartiment, eminescianismul. Este analizată opera în toată alcătuirea ei și modul în care a fost receptată de-a lungul timpului...

O lucrare, dar, vastă, primejdios de vastă, îndrăzneată, o lucrare necesară. Ea apare în cultura română într-un moment în care Eminescu este disputat, zgomotos și inutil, de detractorii de serviciu și zela-

torii de serviciu, deopotrivă de înverșunați și aberanți... Mihai Cimpoi îi primește pe toți, am sentimentul, cu spiritul lui lucid și drept, cu înțelepciunea lui de basarabean din clasa lui C. Stere și cu sufletul lui, cum am zis mai înainte, de nobil răzeș, profund, trecut prin multe, pățit, hârșit de o istorie brutală. Eminescu este pentru toți cei care gândesc ca el nu numai un mare poet, dar și un stâlp de rezistență al spiritualității naționale. Dicționarul pe care l-a alcătuit vine să reconfirme acest punct de vedere, după mine, just, pentru că el exclude atât vanitățile și rătăcirile localismului orb, cât și cosmopolitismul arogant și represiv față de miturile spiritualității naționale.

Acad. Eugen SIMION

Cenacul „Grai Matern”

Renata Verejanu sau Răscumpărarea din „Clipa genială”...

Iubirea le vede pe toate.

Renata Verejanu

Privită de sus și de jos și dinspre sine, creația Renatei Verejanu s-a contopit dialectic și lirico-epic cu însuși destinul dramatic al Neamului de la A la Z. Este un lucru deloc ușor, dată fiind însăși condiția umană *sui-generis* pe care omul întotdeauna trebuie s-o împlinească eminentamente cu trăirile personale la propriu și la figurat.

Destinul ce-a ales-o literelor române este unul de Acasă și pentru Casă, de vreme ce scrisul ei metaforic și criptic acoperă aceste principii etico-civice și estetice dinspre inimă și rațiune, dinspre imaginație și ideeție firesc, emblematic și charismatic.

Nouă întotdeauna și plastică, poezia verejaniană demonstrează direct și indirect vocația autoarei, „*Poetului dintre milenii*”, vorbind în propriul trop escatologic al Domniei Sale.

Cultura imaginii și imaginea culturii fac una în scrisul ei dantelat cu figuri de stil pe potrivă

talentului și viziunilor sale echilibrat-seducătoare și revelatoare, venind din acea sete inepuizabilă de nou și de spunere pe nou, adică tocmai din acea „putere creatoare” de care ne atenționa geniul eminescian altcândva. Universul liric verejanian este unul escamotabil în sensul că explorează original dinspre necunoscut nu numai domeniul sociouman escarpat, dar și verticalitatea lui ideatică, atitudinal-personală („Metafora nemuririi”, „Plâng flăcările-n mine”, „Iubesc”, „Poetul metaforei în flăcări”, „Ofranda omeniei”, „Eu am știut să-mi fac din viața mea o sărbătoare”, adevărată, duelându-se într-un fel cu versul eminescian).

Comunicativă și adusă din condei, polemică și incitantă este de asemenea și activitatea epică a autoarei – atât cea publicistică, cât și cea propriu-zis prozastică, epică. Ne referim bineînțeles la trilogia „Geniul invizibil”, mai

concret la prima carte a acestei scrieri – „Asasinul ratat”, un personaj literar „colectiv”, vorba vine, care este însuși „regimul” / sistemul de odinioară care a contribuit în mod tragic la demolarea Omului din om, la degradarea morală și spirituală a Neamului pe toate dimensiunile. Rănilor necicatrizate produse de acest flagel secular-milenar vor sângera încă multă vreme. Reflecțiile poetei-prozatoare relevă indubitabil multă compasiune din partea ei față de destinul dramatic al conașionalilor ei din orice punct de vedere raportat la vremurile de tristă amintire.

Ațiunea romanului-trilogie se desfășoară nu numai în inimile și în mentalitatea contemporanilor săi, dar și în stradă, în Piața Marii Adunări Naționale etc. Este o pânză epică în care Renata Verejanu a pus mult suflet, multă durere și tot atât de multă omenie, îndemn și iubire. Ca în toate lucrările ei de un gen

Microfonul Liber

sau altul, protagonista/protagoniștii pledează pentru triumful adevărului de noi, de identitate și de bunătate, dezvăluind totodată și plăgile sociale care au afectat omul pe dinăuntru, inclusiv pe intelectuali, pe factorii culturali, spirituali etc. Ochiul prozatoarei este unul rece și pătrunzător, iscoditor și scrutător, dar în același timp și plin de blândețe dinspre amintiri, dinspre trăirile de altădată de acasă sau din altă parte.

Omul și Pomul constituie finalmente simbolic rodul căutărilor de sine dinspre viață și adevăr în lumina decalogică a poruncilor biblice, eterne și pater-materne. Scrisul/stilul autoarei, am putea zice: un dialog încontinuu dintre autor și societate, are și deschideri non-intermitente spre sinceritate și absolutitate funciarmente.

Caracterul polemic al scrierii ține și el de modul de a fi al scriitoarei crescute pe cele șapte coline/dealuri ale baștinei (Verejenii Ocniței). Or, cinstirea localității, locului care a ales-o și a îndrumat-o, vorbind în metaforă, ne spune multe despre cei șapte ani de acasă din orice oportunitate, ca și inmificarea prin muncă și efort intelectual ale celor șapte zile ale săptămânii, care se suprapun simbolic pe cele șapte taine ale bisericii (...) deloc întâmplător. „Iubirea” pe care o crede mai bună decât „răzbunarea” în raport cu colegii de breaslă și cu contemporanii o înalță în ochii consângenilor săi în mod legitim. Or, omul, fiind creația supremă a Domnului, nu are altă condiție

decât iubirea de toți și de toate oricând și oriunde. În acest sens, trebuie să ne amintim de cuvintele lui M. Eminescu care remarca: „Dacă o generație poate avea un merit, atunci acesta e acela de a fi credincios adept al istoriei, de a pune sarcinile impuse cu necesitate de locul pe care îl ocupă în înlanțuirea timpurilor”. Evident, trebuie să ținem cont de mersul istoriei, de evoluția lucrurilor în timp și spațiu, dar și de condiția noilor generații. În această ordine de idei Octavian Goga sublinia că „în evoluția la care e supusă viața sufletească a unui popor, fiecare generație vine cu o zestre nouă”. Renata Verejanu face parte din „generația dintre secole”. Mai mult, „cu Renata Verejanu, noi, șaptezeciștii literaturii basarabene”, după cum remarcă Nicolae Dabija, „devenim o generație completă; cultivând modernitatea poemului, ea n-a făcut poezie din pervertirea limbii, nici din profanare de sacru, ea s-a găsit pe sine însăși”. Oricum, Renata Verejanu „e o necesitate a acestui popor și o întâmplare a acestei vieți”.

De aceea, *Anul Renata Verejanu* care vine în continuitatea *Zilelor Eminescu*, este o sărbătoare a culturii noastre literare și nu numai, de vreme ce „o generație nici nu începe și nici nu sfârșește într-un punct precis, ea aparține unei continuități, după opinia criticului francez A. Thibaudet. Este un argument în plus că scrisul autoarei, născută în epoca crizantemelor, este aure-

olat de absolutitatea albului, candorilor lui nemuritoare ce-au îndrăgit-o până la vis și dăruire totală, făcând-o magistralmente o luptătoare dacică inconvertibilă și incoruptibilă a nonabsenteismului și românismului în sensul cel mai bun, idealmente! Într-un cuvânt.

Răscumpărarea individuală și originală așadar a poetei și prozatoarei din „Clipa genială” continuă pe același făgaș dialogotropic și esopic, ludic și criptic, în scopul de a face lumină în tot spațiul cuvintelor și originii lor identitare dinspre destin și cultură, dinspre activitate și necesitate ca ideal și vis real aici și acum.

**Tudor Palladi, poet,
critic literar
16 ianuarie 2017**

Adresa redacției:
Chișinău 2012, str. Pușkin 24,
tel: 022 22 66 75, 068582011
E-mail: wotmoldova@yahoo.com
Daniel Verejanu,
autorul proiectului, redactor șef

În oșpeție la Revista „Micul Prinț”

Romeo Tarhon, Seniorul poeziei patriotice românești